

URZĄD KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ

**DEPARTAMENT INFORMACJI I KOMUNIKACJI
SPOŁECZNEJ**

**INTEGRACJA POLSKI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ
PROGRAM INFORMOWANIA
SPOŁECZEŃSTWA**

WARSZAWA, 4 MAJA 1999

SPIS TREŚCI

- I. DIAGNOZA**
- II. WSTĘP**
- III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU**
- IV. CELE PROGRAMU**
- V. ODBIORCY PROGRAMU**
- VI. UCZESTNICZY PROGRAMU**
- VII. PARTNERZY PROGRAMU**
- VIII. PRZEPIYW INFORMACJI**
- IX. REALIZACJA PROGRAMU**
- X. RAMY CZASOWE PROGRAMU**
- XI. FINANSOWANIE PROGRAMU**
- XII. METODY OCENY SKUTECZNOŚCI PROGRAMU**

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. Expose Prezesa Rady Ministrów Jerzego Buzka z dnia 10.11.1997 – fragmenty.
2. Narodowy Program Przygotowania Polski do Członkostwa.
3. Narodowa Strategia Integracji - Rozdział VII (Działania informacyjne).
4. Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o Radiofonii i Telewizji, art. 21, 22 (Dz.U.93.7.34 wraz z późniejszymi zmianami).
5. Ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz.U.96.106.494).
6. Ustawa z dnia 26 listopada 1998 o finansach publicznych (Dz.U.98.155.1014).
7. Ustawa z dnia 10 czerwca 1994 o zamówieniach publicznych (Dz.U.98.119.773 tekst jednolity).
8. Graficzny podział koordynacji działań.
9. Wydawnictwo pokonferencyjne – “Drogi do Unii Europejskiej. Narodowe strategie informacyjne”, Centrum Informacji Europejskiej, Warszawa grudzień 1998 r.
10. Kalendarium rozszerzania Wspólnot Europejskich.
11. Proponowane działania wraz z kosztami.
12. Rady konsultacyjne – propozycje UKIE.
13. Opracowanie wewnętrzne UKIE – „Opinie Polaków na temat integracji Polski z UE. Nadzieje i obawy”, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, kwiecień 1999.

I

DIAGNOZA

Uzyskanie członkostwa w Unii Europejskiej jest - obok akcesji do NATO - podstawowym i strategicznym celem polskiej polityki zagranicznej – “ (...) priorytetem naszej polityki będzie na równi z NATO możliwie szybka integracja ze strukturami Unii Europejskiej. Zapowiedź rychłego rozpoczęcia negocjacji z wybranymi krajami i wymienianie w tej grupie Polski jest dla nas zobowiązaniem do koordynacji działań i przyspieszenia procesów dostosowawczych (...)” – (Expose Premiera Jerzego Buzka, z dnia 10.11.97, zał. 1).

Celem polityki informacyjnej państwa w zakresie integracji europejskiej jest uzyskanie świadomego poparcia większości społeczeństwa dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej, przywracającego godne i właściwe miejsce naszego kraju wśród narodów wolnej i demokratycznej Europy.

Cele integracji Polski z Unią Europejską

Polska należy do europejskiego obszaru kulturowego, politycznego i gospodarczego od ponad tysiąca lat. Podziela podstawowe europejskie wartości, które współtworzyła, a których kontynuacją są wartości i cele, jakimi kierowały się państwa członkowskie ustanawiające Wspólnoty, a następnie Unię Europejską. Ich wyrazem są Traktaty założycielskie i następujące po nich: Jednolity Akt Europejski, Traktat z Maastricht i Traktat Amsterdamski. Demokratyczny system rządów, poszanowanie praw człowieka, otwartość i pluralizm oraz gospodarka rynkowa są najlepszymi wytycznymi dla organizacji społeczeństwa. Polska dzieli z Unią Europejską zarówno wartości oparte na wspólnym fundamencie dziedzictwa chrześcijańskiego, jak i przekonanie, że u podstaw integracji europejskiej leżą zasady równości, solidarności i pomocniczości. Proces integracji Polski z Unią Europejską jest czynnikiem sprzyjającym zakorzenieniu naszego kraju w demokracji - integruje go bowiem nie tylko politycznie ale i gospodarczo. Członkostwo Polski w Unii Europejskiej będzie gwarancją nie tylko naszego pełnego uczestnictwa w życiu Europy, lecz także wolności dla obywateli.

Wkład Polski w likwidację systemu komunistycznego był także wkładem w budowę nowej, zjednoczonej Europy. Polska była pierwszym krajem w Europie Środkowej i Wschodniej, który wstąpił na drogę budowy demokracji i gospodarki wolnorynkowej w 1989 roku. Konsekwencją przemian z „Jesieni Ludów” jest suwerenna decyzja Polski o uczestnictwie w procesie integracji Europy, która zmierza do ostatecznego zakończenia, narzuconego wbrew woli narodów, podziału kontynentu oraz nadrobienia strat poniesionych w wyniku tego podziału.

Strategia integracji Polski z Unią Europejską wynika z polskiej racji stanu. Przygotowania do udziału w procesie integracji europejskiej od samego początku są nierozdzielnie związane z polskimi przemianami. Integracja naszego kraju ze strukturami Unii Europejskiej ma służyć przyspieszeniu reform ustrojowych, zapewnieniu bezpieczeństwa i osiągnięciu dobrych warunków dla rozwoju naszego kraju.

Korzyści wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej mają charakter polityczny, gospodarczy i społeczny.

Korzyści natury gospodarczej, to udział w Jednolitym Rynku UE ze swobodą przepływu towarów, usług, kapitału i ludzi, to dostęp do funduszy strukturalnych, a także zwiększony napływ inwestycji i nowych technologii. Rozszerzający się rynek europejski, oparty na jednolitych zasadach funkcjonowania, będzie sprzyjał przyspieszonemu rozwojowi cywilizacyjnemu.

Korzyści natury społecznej, to zbliżanie Polski do standardów europejskich w dziedzinie bezpieczeństwa wewnętrznego, bezpieczeństwa i godziwych warunków pracy, ochrony środowiska i - generalnie - wyższa jakość życia. Korzyści społeczne wynikać będą z perspektywy otwarcia granic, swobody osiedlania się i podejmowania działalności gospodarczej.

Część nieuchronnych kosztów kojarzonych z integracją, tak naprawdę jest kosztami koniecznych reform, bez których Polska nie może się w przyszłości rozwijać.

Akceptacja społeczna dla integracji

Wiedza o społecznych opiniach dotyczących procesu dostosowawczego jest gromadzona od 1990 roku. Urząd Komitetu Integracji Europejskiej stale rozwija współpracę z krajowymi biurami badania opinii publicznej (OBOP, CBOS, Demoskop) oraz z ich wspólnotowym odpowiednikiem Eurobarometrem.

Od marca 1997 r., kiedy poziom akceptacji społecznej dla integracji Polski z Unią Europejską wynosił 72%, poparcie spadło do 64 % (grudzień 1998r.). Nadal jednak zdecydowana większość Polaków opowiada się za członkostwem Polski w UE. W ciągu ostatniego roku nie zanotowano drastycznych zmian poparcia dla procesu integracji. Liczba przeciwników włączenia Polski w struktury Unii również utrzymuje się na niezmiennym poziomie (maj 1998 r. – 19%, grudzień 1998 r. – także 19%).

Badania pokazują, że akceptacja dla procesu integracji oparta jest wciąż na ograniczonej wiedzy o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, a oczekiwania społeczne związane z członkostwem Polski w strukturach UE są nadal idealizowane.

Dotychczasowe działania informacyjne

Od 1991 roku rząd polski prowadzi działania, które mają zapewnić społeczeństwu dostęp do wiedzy o charakterze formalno-prawnym. Do tej pory m.in. dokończono edycję Białej Księgi, składającej się z trzech części: “Polska-Unia Europejska. Seria - Gospodarka”, “Polska-Unia Europejska. Seria - Prawo” oraz “Polska-Unia Europejska. Nauka, Technologia”. Wydano 17 zeszytów w ramach serii “Biblioteka Europejska”. Od 1995 roku ukazuje się “Monitor Integracji Europejskiej”, obecnie w formie dwumiesięcznika.

W 1991 roku powstało Centrum Dokumentacji Europejskiej, które opracowało m.in. bazy danych na CD-ROM-ach. Na ich podstawie upowszechniane są informacje, głównie z dziedziny prawa i statystyki, wśród pracowników administracji państwowej, samorządowej, przedstawicieli Sejmu i Senatu oraz pracowników naukowych. Obecnie zadania Centrum przejął Departament Dokumentacji Europejskiej w UKIE.

Wymienione wyżej działania skierowane są do grup najbardziej zainteresowanych problematyką integracyjną. Nie docierają jednak do szerokiego kręgu odbiorców.

W połowie 1997 roku przy Urzędzie Komitetu Integracji Europejskiej powstało Centrum Informacji Europejskiej. CIE prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną, skierowaną do szerokiego kręgu odbiorców. Do chwili obecnej Centrum opublikowało cykl bezpłatnych broszur informacyjnych, skierowanych m.in. do rolników, przedsiębiorców, młodzieży. W sierpniu 1997 roku rozpoczęło wydawanie “Eurobiuletynu”, zawierającego najważniejsze informacje o pracach UKIE, procesie negocjacyjnym - wraz z jego rozpoczęciem w marcu 1998 roku. Od października 1998 Eurobiuletyn zastąpił miesięcznik “Integracja”, wydawany na wysokim poziomie edytorskim, o nakładzie 10 tys. egzemplarzy. Centrum Informacji

Europejskiej powinno podczas realizacji PIS spełniać rolę wydawcy podstawowego zestawu informacyjnego na temat integracji, przeznaczonego dla ogółu społeczeństwa.

Edukacja europejska w systemie kształcenia

Problematyka europejska wprowadzona została do programów nauczania na wszystkich szczeblach edukacji. Elementy kształcenia europejskiego zawarte są w nowej podstawie programowej, opracowanej dla zreformowanego systemu szkolnego - powstała specjalna ścieżka edukacyjna, tzw. „edukacja europejska”. Realizowane są programy, dzięki którym m. in. stworzono edukacyjny pakiet multimedialny dla nauczycieli i uczniów zainteresowanych problematyką europejską oraz przeszkolono kilka tysięcy trenerów i nauczycieli.

Od siedmiu lat Polska uczestniczy w ogólnoeuropejskim konkursie „Europa w szkole”, którego celem jest rozwijanie świadomości europejskiej wśród uczniów, nauczycieli i rodziców.

Tematyka europejska w różnym wymiarze pojawiła się na uczelniach wyższych – państwowych i niepaństwowych. W coraz większej liczbie szkół wyższych tworzone są tzw. studia europejskie przybierające różne formy – studiów licencjackich i podyplomowych, specjalności w ramach szerszego kierunku studiów, modułów kształcenia. Powstały nowe programy nauczania np. specjalistycznych odmian języka angielskiego czy problemów dotyczących integracji europejskiej i polskiej transformacji społeczno-gospodarczej. Polska bierze także udział w programie międzynarodowej wymiany studentów i pracowników naukowych.

Realizacja wielu inicjatyw oświatowych jest możliwa dzięki udziałowi Polski w edukacyjnych programach wspólnotowych, tj. „Sokrates”, „Leonardo da Vinci” , „Młodzież dla Europy” i „Tempus”, których koordynacją zajmuje się Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Minister Edukacji Narodowej powołał Radę ds. Edukacji Europejskiej, złożoną z przedstawicieli środowisk naukowych, oświatowych i organizacji pozarządowych. Działa ona jako forum wymiany informacji oraz gremium inspirujące, koordynujące i promujące upowszechnianie wiedzy o Europie.

Dialog ze społeczeństwem

Warunkiem powodzenia PIS jest, by realizacja wyłożonych w niej celów odbywała się w stałym dialogu ze społeczeństwem. Dlatego Rząd będzie dążył do jak najszerszej konsultacji PIS z organizacjami reprezentującymi wszystkie zainteresowane grupy społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem związków zawodowych, organizacji pracodawców, organizacji

samorządowych oraz organizacji pozarządowych. Rząd RP będzie wspomagał inicjatywy organizacji pozarządowych poprzez działania informacyjne, szkoleniowe i pomoc finansową. Za realizację tego dążenia trzeba uważać działalność Tymczasowego Komitetu Łącznikowego ds. Współpracy z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym Wspólnot Europejskich, reprezentującego pracobiorców, pracodawców i grupy różnych interesów.

Od kilku lat funkcjonują w Polsce liczne organizacje pozarządowe, których działania obejmują problematykę europejską i integracyjną. Rząd zdecydowanie popiera tego typu działania i zamierza w czasie realizacji PIS wspierać aktywnie organizacje pozarządowe.

W tej chwili w Polsce funkcjonuje 12 centrów dokumentacji europejskiej i bibliotek depozytowych, działających głównie w ośrodkach akademickich lub przy instytutach naukowych. Korzystają z nich przede wszystkim przedstawiciele nauki i oświaty, administracji państwowej i samorządowej oraz środowisk gospodarczych.

Od początku lat 90-tych działają w Polsce szkolne i międzyszkolne kluby europejskie. Dotychczas Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, który na stałe współpracuje z klubami, zarejestrował ich ponad 500. Szkolne kluby europejskie, działające w Polsce, włączone zostały do europejskiej sieci szkolnych klubów europejskich, z siedzibą w Lizbonie.

W 1991 roku powstał w Warszawie Korespondencyjny Ośrodek Euro-Info. Jego działalność nastawiona jest głównie na środowiska gospodarcze. Do tej pory na terenie Polski funkcjonuje 5 podobnych ośrodków - w Gdańsku, Kielcach, Krakowie, Szczecinie i Rzeszowie.

W 1997 roku UKIE rozpoczął program szkoleń dla tzw. "trenerów" rekrutujących się z Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej, mających pracować w środowisku samorządowym. Docelowo w wyniku aktywności trenerów przeszkolonych zostanie ponad 2,5 tys. samorządowców.

Są to tylko niektóre przykłady działań informacyjno-edukacyjnych, które Urząd Komitetu Integracji Europejskiej realizuje we współpracy z różnymi środowiskami i organizacjami pozarządowymi. Inicjatywy, które już sprawdziły się jako potrzebne i przynoszące realne korzyści środowiskom, które je podjęły, będą kontynuowane i zostaną wpisane w treść Programu Informowania Społeczeństwa. PIS zakłada także korzystanie z istniejącej już sieci różnego rodzaju pozarządowych ośrodków informacyjnych.

Świadoma akceptacja integracji z UE

Podpisanie traktatu akcesyjnego, który zmieni zasadniczo sytuację geopolityczną Polski, musi zostać w świadomy sposób zaakceptowane i poparte przez społeczeństwo polskie. Poparcie akcesji Polski do Unii Europejskiej, bez wystarczającej wiedzy o korzyściach, ale i kosztach integracji, może doprowadzić do spadku poparcia i rozczarowania po ratyfikacji traktatu akcesyjnego. Doświadczenia państw ostatniej akcesji – Szwecji, Finlandii i Austrii - powinny posłużyć wypracowaniu właściwej strategii informacyjnej. Analiza przyjętych przez te państwa koncepcji informowania społeczeństwa pozwoli skorzystać z ich najlepszych rozwiązań i uniknąć błędów, które mogą prowadzić do spadku społecznego poparcia dla członkostwa w Unii Europejskiej już po przyłączeniu się do niej.

Jak pokazują doświadczenia państw ostatniej akcesji należy się liczyć z tym, że zderzenie z realiami konkurencji w ramach UE, bez uzyskania uprzednio wiedzy na ten temat, może doprowadzić do negatywnych reakcji szokowych, osłabiających pozytywne skutki członkostwa.

Spoleczne poparcie dla idei integracji jest kapitałem, którego utrzymanie stanowić będzie o sukcesie procesu integracji polski z Unią Europejską.

II

WSTĘP

1. Prezentowany dokument jest projektem zorganizowanych i systematycznych działań Rządu RP na rzecz **informowania społeczeństwa polskiego** o integracji i jej efektach.
2. Przedstawiany program określa:
 - założenia procesu integracji i opis dotychczasowych dokonań w dziedzinie informacji i edukacji w tym zakresie (diagnoza)
 - główne kierunki działań informacyjnych w długiej perspektywie czasowej (strategia)
 - cele szczegółowych działań informacyjnych (taktyka)
 - główne grupy społeczne, do których adresowany jest komunikat (odbiorcy)
 - podmioty biorące udział w Programie oraz stopień i sposób ich zaangażowania (uczestnicy, partnerzy)
 - ramowe zasady współpracy pomiędzy podmiotami procesu informacyjno-edukacyjnego na rzecz integracji (koordynacja działań)
 - sposoby stałej oceny skuteczności podjętych działań (monitoring)
3. Załącznikami do projektu są opublikowane dokumenty rządowe, założenia budżetowe oraz materiały wewnętrzne UKIE, które posłużyły jako podstawa dla opracowania Programu Informowania Społeczeństwa (PIS).

III

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Program Informowania Społeczeństwa, zwany dalej PIS, jest elementem **polityki informacyjnej** Rządu.
2. PIS zakłada ścisłą **współpracę i partnerskie działanie w dziedzinie informacji** pomiędzy:
 - jednostkami administracji publicznej: rządowej i samorządowej, centralnej i lokalnej
 - instytucjami rządowymi, samorządami i organizacjami pozarządowymi
 - najważniejszymi siłami politycznymi, środowiskami opiniotwórczymi oraz autorytetami społecznymi
3. Rząd jest zleceniodawcą a nie wykonawcą działań wynikających z PIS. W ramach PIS realizowane będą **nowe działania informacyjno-edukacyjno-promocyjne**, opracowane na podstawie założeń zawartych w tym dokumencie oraz **kontynuowane będą wcześniejsze przedsięwzięcia**, które okazały się skuteczne.
4. PIS zakłada **dwutorowy oraz interaktywny, dwukierunkowy obieg informacji**:
 - kanał wewnętrzny : przekaz informacji pomiędzy wszystkimi instytucjami rządowymi zaangażowanymi w proces integracji
 - kanał zewnętrzny : przekaz informacji pomiędzy władzą wykonawczą i ustawodawczą, a społeczeństwem.
5. PIS zakłada informowanie o procesie integracji z UE, o **skutkach członkostwa Polski w UE – o korzyściach i kosztach integracji dla Polski i jej obywateli**. Przekazywana informacja ma służyć budowaniu **racjonalnego i trwałego** poparcia społecznego dla integracji z UE.
6. Przekazywana w ramach PIS informacja powinna być :

- **dostępna**: znajdowana szybko i łatwo (**logo CIE UKIE** ma wskazywać obywatelowi podstawowe oraz wiarygodne źródło informacji o procesie integracji i jej efektach)
 - **przystępna**: dostosowana do profilu odbiorcy, konkretna, zwięzła i zrozumiała,
 - **szeroka** : obejmować jak największą ilość dziedzin i zagadnień, przy jednoczesnym informowaniu o kwestiach szczegółowych.
 - **mieć wymiar indywidualny**, jednostkowy, osobisty: znajdować odzwierciedlenie w życiu obywatela, być w miarę możliwości poparta konkretnym przykładem.
7. Efektywność PIS, stan wiedzy obywateli oraz poziom ich akceptacji dla procesu integracji powinny być **monitorowane** poprzez badania socjologiczne, co pozwoli korygować kierunki podejmowanych działań. Badania opinii muszą być regularne, rzetelne, wiarygodne. Monitorowanie stanu wiedzy i związanego z nim poziomu akceptacji społecznej kolejnych etapów procesu integracji jest jedną z podstawowych czynności operacyjnych. Od 1990 roku wiedza o społecznych opiniach dotyczących procesu dostosowawczego realizowanego w Polsce jest stale weryfikowana i gromadzona dzięki corocznym badaniom ośrodków badania opinii społecznej. Odgrywają one kluczową rolę w planowaniu działań taktycznych PIS, decydując o ewentualnych korektach i zmianach metod informowania lub zastosowaniu innych sposobów dotarcia do obywateli.
8. PIS uwzględnia fakt, że po zakończeniu negocjacji zostanie przeprowadzone **referendum**. Jeśli to nie nastąpi, należy pominąć tę fazę działań.
9. Wszystkie działania informacyjne proponowane w PIS muszą być **zsynchronizowane z przebiegiem procesu integracji**, uwzględniać specyfikę poszczególnych etapów tego procesu, a szczególnie specyfikę procesu negocjacji.
10. PIS jest adresowany do polskiego społeczeństwa (akcja wewnętrzna). Równoległe powinien być realizowany **program promocji Polski** w krajach UE (akcja zewnętrzna). W celu uzyskania jedności przekazu obu programów w opracowaniu akcji zewnętrznej powinny współuczestniczyć niektóre instytucje koordynujące PIS.

IV

CELE PROGRAMU

Zgodnie z priorytetami polityki RP celem nadrzędnym PIS jest uzyskanie świadomego poparcia większości społeczeństwa dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej, przywracającego godne i właściwe miejsce naszego kraju wśród narodów wolnej i demokratycznej Europy.

PIS zakłada realizację następujących celów:

1. Wzrost zainteresowania społeczeństwa **tematyką integracji i problematyką europejską** oraz kreowanie w społeczeństwie zapotrzebowania na informację.
2. Przygotowanie społeczeństwa do przyszłego członkostwa w UE poprzez uświadomienie społeczeństwu jakie **zmiany przyniesie członkostwo w UE** całemu krajowi (wymiar historyczny, ekonomiczny i społeczny) oraz jak wpłynie ono na życie każdego obywatela.
3. Uzyskanie szerokiej i trwałej aprobaty społeczeństwa dla procesu integracji z UE opartej na **wiedzy** o tym procesie.
4. **Aktywizowanie** na rzecz wspólnych z Rządem działań informacyjno-edukacyjno-promocyjnych Partnerów PIS, do których zaliczono:
 - organizacje społeczne,
 - samorządy,
 - media,
 - kluby, ośrodki i centra utworzone przy szkołach różnych szczebli i działające na rzecz upowszechniania wiedzy i informacji o UE i naszej z nią integracji

oraz stymulowanie, za pośrednictwem Partnerów PIS, debaty społecznej o procesie integracji.

V

ODBIORCY PROGRAMU

1. PIS jest programem **powszechnym**, adresowanym do całego społeczeństwa. Jednocześnie uwzględnia zróżnicowanie społeczne i cywilizacyjno-kulturowe Polaków.
2. Opinie Polaków na temat procesu integracji z Unią Europejską są zróżnicowane. **Pod względem stosunku do integracji** społeczeństwo polskie dzieli się na:
 - środowiska aktywnie popierające integrację z UE (tak)
 - środowiska przeciwne idei integracji (nie)
 - grupy nastawione obojętnie, niezdecydowane (nie mam zdania).
3. Uwzględniając zróżnicowanie opinii społecznej, PIS określa **grupy odbiorców** (target groups), szczególnie ważne z punktu widzenia przekazu informacyjnego. Są to:
 - politycy
 - służba cywilna
 - służby mundurowe
 - władze samorządowe
 - media
 - przedsiębiorcy (zwłaszcza małych i średnich podmiotów gospodarczych)
 - rolnicy
 - nauczyciele
 - osoby uczące się (młodzież szkół podstawowych, średnich, studenci)
 - Kościoły i związki wyznaniowe (w tym organizacje laikatu)
 - samorządy zawodowe
 - organizacje społeczne
 - stowarzyszenia
4. **Priorytetowymi grupami** wśród wymienionych powyżej odbiorców są:

- środowiska opiniotwórcze (politycy, media, nauczyciele, księża, liderzy grup społecznych i zawodowych),
 - właściciele małych i średnich przedsiębiorstw,
 - rolnicy,
 - osoby uczące się.
5. PIS zakłada konieczność opracowania **"celowych strategii integracyjnych"** dla podstawowych grup społecznych, poprzedzone rozpoznaniem i analizą oceny procesu integracji i związanych z nim nadziei i obaw. Pracę tę wykona powołana do tego specjalna grupa robocza, złożona z socjologów i innych specjalistów.
6. W działaniach wynikających z PIS należy dostosować treść i formę komunikatów do profilu danej grupy docelowej.

VI

UCZESTNICY PROGRAMU

1. Podstawą realizacji PIS są regularne i specjalistyczne działania informacyjne prowadzone przez jednostki i instytucje rządowe działające na rzecz integracji.
2. PIS zakłada współpracę podmiotów władzy ustawodawczej i wykonawczej, na szczeblu centralnym i regionalnym, zajmujących się:
 - integracją (wszystkie departamenty UKIE, Centrum Obsługi Negocjacji Akcesyjnych, MSZ, departamenty ds. integracji europejskiej w innych ministerstwach, Sejmowa Komisja Integracji Europejskiej, komórki zajmujące się integracją w Kancelarii Prezydenta RP);
 - informacją (Centrum Informacyjne Rządu, zaplecze informacyjne Parlamentu, komórki zajmujące się informacją w Kancelarii Prezydenta RP, zaplecze informacyjne Pełnomocnika Rządu ds. negocjacji o członkostwo RP w Unii Europejskiej, rzecznicy prasowi oraz komórki ds. informacji w ministerstwach i innych instytucjach rządowych).
3. Zgodnie z ustawą o Komitecie Integracji Europejskiej z 8 sierpnia 1996 r., **KIE** jest odpowiedzialny za "podejmowanie działań mających na celu przygotowanie informacyjne, koncepcyjne i kadrowe dla procesów integracyjnych" (Art.2 ust.1 pkt. 6). W realizacji PIS KIE pełni następujące funkcje:
 - koordynacja działań informacyjnych podejmowanych przez jednostki rządowe o procesie integracji
 - wyznaczenie strategicznego kierunku działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących integracji
 - ocena efektywności realizacji PIS
 - współpraca z Komisją Europejską i jej Przedstawicielstwem w zakresie konsultacji działań informacyjnych o UE i integracji
 - koordynacja przedsięwzięć związanych z pozyskiwaniem i wykorzystywaniem środków pochodzących z budżetu i pomocy zagranicznej oraz innych źródeł finansowania

4. PIS uznaje za konieczne wprowadzenie zasady regularnych **konsultacji społecznych** w zakresie realizacji i efektów Programu. Należy przy Przewodniczącym KIE powołać **środowiskowe rady konsultacyjne ds. strategii informacyjnej złożone z przedstawicieli grup społecznych i zawodowych** (Rady Konsultacyjne KIE proponowane przez UKIE, zał.12).

Głównym celem prac rad konsultacyjnych powinny być:

- opiniowanie propozycji dotyczących strategii (Rada ds. Integracji Europejskiej) i taktyki przedsięwzięć realizowanych w ramach PIS,
 - ocena podejmowanych działań edukacyjno-informacyjnych wynikających z PIS w ramach konkretnych grup społecznych i zawodowych oraz zgłaszanie uwag do realizacji PIS,
- rady powinny obradować, każda niezależnie, przynajmniej dwa razy w roku
 - w posiedzeniach rad konsultacyjnych powinni uczestniczyć także eksperci dobrani w zależności od potrzeb i omawianej tematyki
 - raport z posiedzeń rad konsultacyjnych powinien być przekazywany wszystkim uczestnikom PIS.
 - szczegółowe zakresy czynności poszczególnych rad określą regulaminy.

5. Zgodnie z ustawą z 8 sierpnia 1996r.o Komitecie Integracji Europejskiej "KIE wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Komitetu" (Art.8 ust.1). W realizacji PIS **UKIE** - poprzez wyznaczone do tego struktury, zwłaszcza Departament Informacji i Komunikacji Społecznej, Departament Kształcenia Europejskiego i Departament Dokumentacji Europejskiej - pełni następujące funkcje:

- koordynacja realizacji działań informacyjno-edukacyjno-promocyjnych wynikających z PIS
- współpraca merytoryczna z zapleczem prasowym Pełnomocnika Rządu ds. negocjacji o członkostwo RP w Unii Europejskiej oraz z innymi ministerstwami w zakresie działań informacyjno-edukacyjnych
- planowanie działań taktycznych wynikających ze strategii PIS – biorąc pod uwagę wnioski i opinie rad konsultacyjnych,
- dokonywanie uszczegółowień i zmian w PIS
- przygotowywanie półrocznych raportów z realizacji PIS

- zapewnienie funkcjonowania Centrum Informacji Europejskiej
- przygotowywanie podstawowych materiałów informacyjno-edukacyjno-promocyjnych wynikających z PIS
- nadzór merytoryczny nad jakością materiałów informacyjno-edukacyjno-promocyjnych o integracji
- uruchomienie info-linii
- zlecenie i koordynacja prac wynikających z PIS instytucjom współpracującym (ośrodki badania opinii społecznej, agencje reklamowe i PR, media itp.)
- zapewnienie funkcjonowania ciałom pomocniczym niezbędnym do realizacji PIS (rady konsultacyjne, grupy robocze, komisje konkursowe)
- współpraca merytoryczna z instytucjami pozarządowymi zajmującymi się edukacją i informacją europejską
- współpraca merytoryczna z regionalnymi ośrodkami rządowymi, zajmującymi się edukacją i informacją europejską (m.in. wojewódzkie zespoły integracji europejskiej, regionalne ośrodki informacyjne)

VII

PARTNERZY PROGRAMU

1. Strategia PIS definiuje **organizacje pozarządowe** jako jednego z najważniejszych partnerów rządu w realizacji Programu. Współpraca rządu z tymi organizacjami musi opierać się na zasadzie partnerstwa i budowania dialogu społecznego. PIS zakłada konsultacje działań informacyjnych w oparciu o rady konsultacyjne oraz wsparcie merytoryczne i finansowe dla organizacji pozarządowych w podejmowanych przez nie przedsięwzięciach informacyjno-edukacyjno-promocyjnych, dotyczących integracji. Szczególnie intensywna współpraca powinna dotyczyć organizacji proeuropejskich.

2. Bardzo ważnym partnerem dla jednostek rządowych w realizacji PIS na szczeblu lokalnym są **samorządy** (wojewódzkie, powiatowe, gminne). Współpraca ta powinna dotyczyć przede wszystkim dystrybucji i przepływu informacji, działań szkoleniowo-edukacyjnych, z wykorzystaniem miejscowej infrastruktury lokalowej oraz kontaktów personalnych.

3. Ważnym partnerem rządu w realizacji zadań wynikających z PIS są **media**, zwłaszcza media masowe - publiczne i komercyjne, o zasięgu ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. Szczególną rolę w tym procesie odrywają media elektroniczne, przede wszystkim telewizja. **Nadawcy publiczni** mają, wynikające z Ustawy o Radiofonii i Telewizji; art.21 ust. 2, pkt. 2, 3 i 4; art. 22 ust. 2, dodatkowe obowiązki w stosunku do społeczeństwa. Produkcja i emisja programów o tematyce europejskiej przez telewizję i radio publiczne to realizacja prawa obywateli do informacji. **Wspomaganie** w ramach PIS programów radiowych i telewizyjnych zakłada:
 - wspieranie finansowe produkcji upowszechniających wiedzę o UE i procesie integracji
 - dostarczanie dziennikarzom materiałów informacyjnych o UE
 - szkolenia dziennikarzy - ogólne i specjalistyczne - w zakresie wiedzy o UE
 - pomoc finansowa i organizacyjna w wyjazdach do UE wynikających ze scenariusza
 - pośrednictwo w kontaktach między dziennikarzami a wysokimi funkcjonariuszami UE

- wsparcie finansowe i organizacyjne w zdobywaniu materiałów archiwalnych z krajów UE
 - ułatwianie dziennikarzom uczestnictwa w oficjalnych spotkaniach przedstawicieli Rządu RP na temat integracji.
4. PIS zakłada bliską współpracę, na zasadzie partnerstwa, jednostek rządowych **ze szkolnymi Klubami Europejskimi** (ponad 500), **Ośrodkami Dokumentacji Europejskiej** (16 – głównie przy szkołach wyższych) i centrami **Euro-Info** (6, w tym 5 przy regionalnych izbach przemysłowych). Współpraca ta powinna obejmować przede wszystkim wymianę i dystrybucję wiedzy, informacji i materiałów informacyjnych.
 5. PIS zakłada współpracę jednostek rządowych z **innymi jednostkami państwowymi i niepaństwowymi**, z Polską Agencją Prasową, a także z ośrodkami badania opinii publicznej, agencjami reklamowymi, agencje PR, wydawnictwami i drukarniami, uczelniami wyższymi itd., gdzie instytucje rządowe są zleceniodawcą a jednostki nierządowe wykonawcą działań. Współpraca przebiegałaby w oparciu o oferty własne jednostek, oferty konkursowe, zamówienia publiczne oraz zlecenia bezpośrednie.

VIII

PRZEPIY W INFORMACJI

1. ŹRÓDŁA INFORMACJI

1. W celu zapewnienia wysokiej jakości przekazu (informacja obiektywna, rzetelna, aktualna) należy korzystać z pewnych, wiarygodnych i stale odnawianych **źródeł informacji** oraz posiadać wiedzę o zapotrzebowaniu na informację (popyt). PIS zakłada korzystanie w tworzeniu komunikatu z następujących źródeł:

- oficjalne dokumenty rządowe
- komunikaty przygotowywane przez rządowe zespoły prasowe
- resortowe dokumenty wewnętrzne, nie objęte klauzulami (tajne, poufne, do użytku służbowego)
- bazy danych instytucji rządowych
- internet
- analizy i ekspertyzy naukowe
- wyniki badań opinii publicznej
- pytania z info-linii
- wyniki analiz ankiet.

2. KREOWANIE INFORMACJI

1. Źródła informacji są podstawą przygotowania materiałów informacyjnych. **Produkcja dobrej informacji** jest kluczowym elementem realizacji strategii informacyjnej. Szczególnie ważny jest sposób przygotowywania przekazu i odpowiedzialność za jego treść. Program Informowania Społeczeństwa zakłada:

- publikowanie dokumentów rządowych związanych z procesem integracji (odpowiednie komórki w ministerstwach)
- przygotowywanie regularnych komunikatów o pracy poszczególnych komórek integracyjnych (obsługa prasowa instytucji rządowych)
- przygotowanie, aktualizowanie i poszerzanie podstawowego pakietu informacyjno-edukacyjnego dla różnych grup społecznych (CIE UKIE)

- wsparcie finansowe inicjatyw informacyjno-edukacyjnych dotyczących integracji podejmowanych przez partnerów PIS według założonych priorytetów (UKIE)
 - konsultacje merytoryczne tych inicjatyw (eksperti z różnych ministerstw)
 - organizacja i uczestnictwo w szkoleniach, seminariach i konferencjach dotyczących tematyki integracyjnej (odpowiednie komórki w ministerstwach)
 - bliska współpraca z partnerami PIS.
2. Wyprodukowana informacja musi dotrzeć do odbiorcy. Proces informowania wymaga określenia podstawowych **kanałów dystrybucyjnych** komunikatu. PIS zakłada dystrybucję informacji na szczeblu centralnym i regionalnym poprzez:
- wysyłkę bezpośrednią - według własnej bazy danych i zgłoszonego zapotrzebowania, drogą pocztową lub elektroniczną (Internet)
 - dystrybucję materiałów za pośrednictwem partnerów PIS
 - rozdawanie bezpośrednio materiałów na targach, szkoleniach, konferencjach, seminariach
 - kontakt telefoniczny.

IX

REALIZACJA PROGRAMU

1. Działania informacyjno-edukacyjne wynikające z PIS podzielone są na działania **własne podmiotów rządowych** oraz działania **partnerów Programu** (organizacje pozarządowe, samorządy, media i inne jednostki nierządowe).
2. Działania własne podmiotów rządowych mają na celu zapewnienie obywatelowi podstawowej informacji dotyczącej problematyki integracji europejskiej. PIS zakłada, że **Rząd jest koordynatorem i zleceniodawcą** działań wynikających z PIS, a głównymi **wykonawcami są Partnerzy Programu**.
3. Działania własne podmiotów mają **charakter cykliczny**. Będą podejmowane z równą intensywnością przez cały czas trwania procesu integracji Polski z Unią Europejską
4. Działania **własne podmiotów rządowych** wynikające z PIS obejmują:
 - publikowanie dokumentów rządowych dotyczących procesu integracji z UE
 - działania zaplecza informacyjnego wszystkich ministerstw i instytucji zaangażowanych w proces integracji
 - organizowanie konkursów otwartych dla organizacji pozarządowych (NGOs)
 - organizowanie konkursów otwartych dla mediów
 - opracowywanie podstawowego pakietu materiałów informacyjno-edukacyjnych dla społeczeństwa (materiały własne CIE/UKIE)
 - rozwój zaplecza internetowego (strona www, poczta elektroniczna, połączenia internetowe)
 - tworzenie i aktualizowanie baz danych
 - działania promocyjne
 - zlecenie badań i analiz socjologicznych
 - organizacja i uczestnictwo w konferencjach i seminariach krajowych i międzynarodowych, dotyczących problematyki integracyjnej
 - organizacja i uczestnictwo w szkoleniach

- udział w targach i wystawach (dystrybucja materiałów promocyjnych i informacyjnych CIE).

5. **Konkurs otwarty dla NGOs** - konkurs organizowany przez UKIE dla organizacji pozarządowych, na działania o charakterze informacyjno-edukacyjno-promocyjnym dotyczące procesu integracji, z uwzględnieniem specyfiki różnych grup społecznych. Konkurs określają następujące założenia ogólne:

a) **cele:**

- zaangażowanie NGOs w realizację PIS
- wykorzystanie potencjału i kreatywności NGOs oraz istniejących kanałów przepływu informacji i bezpośredniego dotarcia, jakimi NGOs dysponują do określonych grup społecznych

b) **forma konkursu:** granty przyznawane na projekty własne jednostek pozarządowych, finansowane z corocznej, stałej puli środków finansowych.

c) **procedura konkursu:** ogłaszany raz w roku w mediach ogólnopolskich, do rozpatrywania przedstawionych projektów powołana specjalna komisja, obradująca w zależności od potrzeb, w miarę napływania projektów, których ocena następuje na podstawie określonych kryteriów, po zakończeniu projektu komisja weryfikuje jego wykonanie

d) **kryteria wyboru projektów:**

- przydatność projektu dla realizacji celów informacyjno-edukacyjno-promocyjnych wynikających z PIS
- terminy - harmonogram realizacji projektu
- koszty projektu - kalkulacja kosztów realizacji zadania w relacji do zakresu rzeczowego zadania
- doświadczenie NGOs - możliwości realizacji zadania, doświadczenie w podobnych przedsięwzięciach
- doświadczenie kadry - dysponowanie doświadczonym i wykwalifikowanym personelem do wykonania zadania.

6. **Konkurs otwarty dla mediów** - konkurs organizowany przez UKIE dla mediów publicznych i komercyjnych (prasa i media elektroniczne), ze szczególnym

uwzględnieniem mediów szczebla regionalnego i lokalnego. Konkurs obejmuje działania dziennikarskie o charakterze informacyjno-edukacyjno-promocyjnym, dotyczące procesu integracji, z uwzględnieniem specyfiki różnych grup społecznych .

Konkurs dla mediów określają następujące założenia ogólne:

- a) **cel:** zaangażowanie mediów w realizację PIS
- b) **forma konkursu:** granty przyznawane na projekty własne mediów, finansowane z corocznej, stałej puli środków finansowych
- c) **procedura konkursu:** ogłaszany raz w roku w mediach ogólnopolskich, do rozpatrywania przedstawionych projektów powołana specjalna komisja, obradująca w zależności od potrzeb, w miarę napływania projektów, których ocena następuje na podstawie określonych kryteriów, po zakończeniu projektu komisja weryfikuje jego wykonanie
- d) **kryteria wyboru projektów:**
 - przydatność projektu dla realizacji celów informacyjno-edukacyjno-promocyjnych
 - terminy - harmonogram realizacji projektu
 - koszty projektu - kalkulacja kosztów realizacji zadania w relacji do zakresu rzeczowego zadania
 - możliwości realizacji zadania, doświadczenie w podobnych przedsięwzięciach
 - doświadczenie kadry - dysponowanie doświadczonym i wykwalifikowanym personelem do wykonania zadania.
 - zasięg mediów (media elektroniczne - oglądalność lub słuchalność, prasa- nakład).
 - czas emisji dla mediów elektronicznych.

7. Opracowywanie i produkcja podstawowych **pakietów informacyjno-edukacyjno-promocyjnych** (materiałów własnych CIE) dla społeczeństwa obejmuje dodruk i aktualizowanie materiałów już istniejących oraz opracowanie nowych publikacji. Materiały te można podzielić na:

- informatory
- broszury tematyczne
- foldery tematyczne
- ulotki informacyjno-promocyjne
- opracowania tematyczne (fact sheets)

- miesięcznik CIE “Eurobiuletyn – Integracja”
- inne wydawnictwa informacyjno-edukacyjno-promocyjne: mapy, wydawnictwa dla dzieci i młodzieży, poradniki i przewodniki, kalendarze, pocztówki itp.

8. Rozwój **zaplecza internetowego** zakłada :

- utworzenie i aktualizowanie stron www wszystkich uczestników PIS
- aktualizowanie stron www CIE jako podstawowego źródła informacji o procesie integracji dla społeczeństwa, stworzenie internetowych połączeń między stronami www dotyczącymi UE i procesu integracji
- stworzenie drożnych kanałów informacji i poczty elektronicznej i ich bieżąca obsługa
- nawiązanie kontaktów z instytucjami zajmującymi się integracją w Polsce i UE
- konkursy internetowe wiedzy o integracji i UE.

9. **Badania i analizy socjologiczne** muszą być regularne, rzetelne i wiarygodne.

a) PIS zakłada powołanie przez **UKIE grupy roboczej koordynującej i inspirującej prace badawcze w zakresie informacji o integracji**. Działalność grupy roboczej zapewniałaby wypracowanie szczegółowych założeń badań oraz analizę i konsultacje badań wśród ekspertów. Raporty sporządzone przez grupę roboczą byłyby podstawą doboru tematu i zakresu badań opinii publicznej.

b) **przedmiotem badań** powinny być następujące kwestie :

- stan wiedzy społeczeństwa o Unii Europejskiej
- stan świadomości społecznej o skutkach wejścia Polski do UE
- najskuteczniejsze formy komunikatu do poszczególnych grup społecznych w różnych rejonach Polski
- społeczny odbiór konkretnych metod prowadzonych działań informacyjnych
- poziom poparcie dla integracji europejskiej
- determinanty postaw proeuropejskich i antyeuropejskich
- potrzeby informacyjne ogółu społeczeństwa i poszczególnych grup społecznych w zakresie integracji europejskiej
- monitorowanie przebiegu PIS pod kątem odbioru społecznego i możliwej korekty działań
- opinie o materiałach informacyjnych produkowanych w ramach PIS

- znajomość logo CIE jako znaku pilotującego PIS, rozpoznawalnego przez społeczeństwo.

10. **Działania promocyjne UKIE** wynikające z PIS obejmują różne formy promocji procesu integracji, ze szczególnym uwzględnieniem:

- działań Rządu na rzecz członkostwa Polski w UE
- działań DliKS jako podstawowego producenta, nośnika i źródła informacji o procesie integracji dla społeczeństwa (promocja logo CIE, strony www, adresu i telefonów CIE)
- istotnych dat związanych z integracją europejską.

11. Organizacja oraz uczestnictwo w **konferencjach i seminariach** krajowych międzynarodowych, dotyczących problematyki integracyjnej. Seminaria i konferencje skierowane są do liderów grup społecznych, mediów jako multiplikatorów wiedzy o UE.

X

RAMY CZASOWE PROGRAMU

1. Działania wynikające z PIS muszą przebiegać równolegle z procesem negocjacji. Będą one towarzyszyć także wszystkim innym etapom wynikającym z procesu integracji Polski z UE. Nie oznacza to jednak jedynie informacji o bieżących działaniach Rządu. PIS zakłada prowadzenie kompleksowych działań informacyjno-edukacyjno-promocyjnych o integracji, uwzględniających również działania realizowane przez Polskę w ubiegłych latach; tj. efekty związane ze współpracą z UE od 1989 roku, wreszcie dokonania krajów będących już członkami Wspólnoty.
2. Podpisanie traktatu akcesyjnego zmieni zasadniczo sytuację geopolityczną Polski, dlatego akcesja powinna zostać w świadomy sposób zaakceptowana i poparta przez społeczeństwo polskie w referendum przeprowadzonym w tej sprawie.
3. Wejście Polski do UE otworzy nowy rozdział w historii naszego kraju i społeczeństwa. Funkcjonowanie w innej rzeczywistości otworzy przed obywatelami nowe wyzwania, wymagające odpowiedniej informacji i edukacji. Działania informacyjno-edukacyjne nie mogą więc zostać przerwane, zmieni się natomiast ich cel i charakter.
4. Strategia PIS zakłada realizację działań informacyjno-edukacyjno-promocyjnych w wydzielonych fazach procesu integracji:
 - negocjacje
 - referendum (działania informacyjno-promocyjne poprzedzające referendum - faza fakultatywna).
 - akcesja
 - Polska w Unii Europejskiej.
5. **Kluczowe** dla realizacji PIS są **fazy negocjacji i referendum** jako okresy rozszerzania i utrwalania wiedzy i świadomości społecznej na temat integracji z UE.

6. Faza referendum i okresu poakcesyjnego wymagają opracowania odrębnych strategii.
W fazie referendum wydaje się konieczne wzmocnienie elementów promocyjnych.

XI

FINANSOWANIE PROGRAMU

1. Podstawowym i głównym źródłem finansowania PIS jest **budżet państwa**. Przez cały okres realizacji Programu, finansowanie PIS powinno być uwzględniane w budżecie UKIE.
2. Drugim źródłem finansowania PIS są **środki pomocowe**, rozumiane jako środki finansowe pochodzące z Unii Europejskiej.
3. Dodatkowym źródłem finansowania działań wynikających z PIS są **środki własne partnerów** Programu, przeznaczone na poszczególne przedsięwzięcia (oferty własne jednostek, oferty konkursowe).
4. PIS zakłada także pozyskiwanie do realizacji elementów Programu **partnerów komercyjnych**.
5. Działania własne podmiotów rządowych wynikające z PIS w okresie najbliższych 4 lat bilansują się ogólną sumą 40.000.000 zł. W kolejnych latach ilość działań informacyjnych zostanie wzmożona, i tak w okresie ewentualnego referendum należy przeznaczyć na nie dodatkowe środki, w okresie akcesyjnym podobnie. Sumy te obejmują koszty działań informacyjnych przeprowadzanych przez podmioty rządowe, oraz pulę środków finansowych, jaka zostanie przeznaczona na dofinansowanie projektów działań informacyjnych organizacji pozarządowych wyłonionych w drodze konkursu.
6. Opis wszystkich działań informacyjno-edukacyjno-promocyjnych zarówno własnych podmiotów rządowych o zapewnionych środkach finansowych, jak i przeprowadzanych przy współdziałaniu i współfinansowaniu z partnerami PIS znajduje się w tabelach będących Załącznikiem 11.

XII

METODY OCENY SKUTECZNOŚCI PROGRAMU

1. PIS jest programem otwartym, umożliwiającym korektę proponowanych założeń i modyfikację podejmowanych działań taktycznych. W tym celu konieczne jest regularne weryfikowanie skuteczności realizacji PIS. Dotyczy to zwłaszcza jakości materiałów informacyjnych, zasięgu dystrybucji, poziomu percepcji i popytu społeczeństwa na informację.
2. Skuteczność działań informacyjno-edukacyjno-promocyjnych wynikających z PIS będzie regularnie weryfikowana poprzez :
 - badania opinii społecznej, ogólne i szczegółowe
 - ankiety
 - ekspertyzy specjalistyczne
 - informacje, uwagi i oceny napływające od Uczestników i Partnerów PIS
3. Prowadzenie weryfikujących badań opinii będzie zlecane ośrodkom badania opinii publicznej. Ekspertyzy będą zamawiane u specjalistów. Ankiety weryfikujące PIS, sporządzane przez DIiKS UKIE, będą:
 - zamieszczane w wydawnictwach własnych UKIE
 - rozsyłane raz w roku do wszystkich rekordów z bazy danych klientów
 - umieszczane w Internecie
 - przesyłane wraz z zamówionymi materiałami informacyjnymi
4. Badania, ankiety i ekspertyzy będą podlegały regularnym analizom, dokonywanym przez powołane do tego celu przez UKIE grupy ekspertów. Wyniki prac grup będą przedstawiane w formie raportu i zgłaszane do komórek UKIE, koordynujących realizację PIS.